

Анализ

на незаконната търговия с тютюневи изделия в българските медии
за периода 2010-2019 година

Методика: Анализът е направен на базата на преглед на 87 статии въз основа на търсене на ключови думи като: „контрабанда“, „нелегална търговия“, „тютюневи изделия“, „цигари“ в интернет пространството на електронни издания на вестници, сайтове, телевизии. Статиите са групирани по години и по издания, както следва: 2010 г. – 1, 2011 – 3, 2012 – 3, 2013 – 3, 2014 – 10, 2015 – 22, 2016 – 7, 2017 – 9, 2018 – 10, 2019 – 19.

Най-много статии бяха намерени в електронното издание на вестник Капитал – 23, на сайта news.bg - 20, на сайта bivol.bg – 13 и на сайта investor.bg – 9.

Резултати:

Хронологично, борбата с незаконната търговия с тютюневи изделия може да бъде намерена в статията „Акция Митница. Защо да си тръгне генерал Танов? Не се справя или обратното?“,¹ публикувана на сайта на Капитал на 21.05.2010 г., в която се коментират нападите на министъра на вътрешните работи срещу директора на митниците, който казва: „Борбата с контрабандата трябва да се случва при съвместни усилия на митниците и полицията; постъпленията не са толкова зле, колкото се представят. Митниците трябва да следят за внесени и продадени количества, каква част от тях са с фалшиви бандероли или без акциз. МВР трябва да разкрива контрабандните канали.“ Въпреки усилията на Агенция „Митници“ за първите четири месеца на 2010 г. акцизните постъпления са по-ниски с 18% спрямо същия период на 2009 г. Част от спада може да се обясни с кризата и по-слабото потребление. При цигарите събраните акцизи са с 23% надолу. Основните критики срещу шефа на митниците са, че се опитва да размести пластовете в системата, без да има необходимата подготовка за това. Има обаче и един допълнителен фактор: при всяко ново правителство ръководството на митниците официално получава политическа подкрепа да е безкомпромисно срещу лошите. Впоследствие се оказва, че под повърхността се преплитат нечии икономически или политически интереси, които блокират усилията. Въпреки това в статията проличава желанието на Агенция „Митници“ да действат съвместно с МВР, а не да се нападат взаимно, като виждаме, че тази политика еволюира и през 2019 г. се отчита доброто взаимодействие не само между МВР и Агенция „Митници“, но и активното включване на Гранична полиция, Държавната агенция за национална сигурност (ДАНС) и Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ (ГДБОП).

¹ https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2010/05/21/904627_akciia_mitnica/

В статията „Изчезна ли контрабандата? Защо ръстът на приходите от тютюневи изделия през 2017 г. е резултат от увеличаването с малко на акциза“² от Тихомир Безлов, един от най-добрите анализатори на контрабандата на тютюневи изделия в България, публикувана на сайта на вестник Капитал на 23 март 2018, се прави ретроспекция, като се посочва: „През 90-те години горе-долу половината цигари в страната бяха контрабандни, но тогава никой не се интересуваше от изследвания. След 2001 г., когато започнаха преговорите за влизане на България в ЕС, се получи един интересен парадокс. Приходите от акцизи и ДДС върху тютюневите изделия като процент в бюджета бързо нарастваха. Причината бе, че България трябваше да изравни своите минимални акцизи с тези на страните в ЕС. Същевременно започна да намалява данъците и социалните осигуровки. Последницата бе, че ако през 2001 г. приходите от тютюневи продукти бяха 5.7% от бюджета, през 2009 г. достигнаха рекордните 15.4% През 2010 г. криминалният пазар на цигари преживя ренесанс, ставайки 40%. Връщането в 90-те предизвика спад на приходите с почти 400 млн. лв. Това означаваше, че държавата бе поставена в критична ситуация.... В България за подобен модел (Гръцки модел: когато държавата позволява да се продават известно количество гръцки цигари, произведени легално и продавани незаконно. По-качествените местни цигари правят безсмислени контрабандните, които са с по-лошо качество. В момента, в който се появят контрабандни цигари, се пускат оригинални гръцки без платен акциз. Така нивата на незаконния пазар се държат ниски, а гръцкият бизнес печели) започна да се говори през 2012 г. когато делът на цигарите, произведени легално от производител в България, но продавани на черния пазар, започна да става все по-голям процент. В края на 2014 г. при правителството на Орешарски този дял достигна две трети от целия незаконен пазар на тютюневи изделия. Съответно, ако погледнем данните, около 240 млн. лв. бяха „български незаконни“ цигари. Месец след формирането на второто правителство на Борисов бе предприета безпрецедентна стъпка - поставяне „под физически контрол“ на всички български фабрики за производство на тютюневи изделия. През следващите шест месеца Агенция "Митници" и МВР разполагат вътре и около цигарените фабрики свои служители. Последницата е рязък спад на незаконното разпространение на тютюневи продукти и ръст на бюджетните приходи от тези продукти. Освен изследванията на празните опаковки през 2015 и 2016 г. данните от приходите в бюджета също го потвърждаваха. Парите, събрани от акцизи и ДДС, бяха през всяка от двете години с почти 300 млн. повече от предишната.“

В статията „Без контрабандни цигари до февруари 2012“³, публикувана на 19.08.2011 г. във вестник „Капитал“ се посочва: „В комунистическа България държавата се управляваше с петилетни планове, спуснати на пленуми. Сега това не е нужно. Премиерът реже ленти, открива обекти, залавя лошите и... поставя срокове и цели. Като последната седмица. "До февруари месец 2012 г. е крайният срок да не допуснем нито една кутия контрабандни цигари", отсече премиерът Бойко Борисов по време на инспекция на варненското пристанище. "Случайно" малко преди визитата му бяха заловени огромно количество нелегални цигари, маскирани като дограма. Защо обаче властта ще пресече нелегалния внос точно до февруари и какво конкретно ще направи до този срок – не стана ясно. Наистина още с идването си на власт ГЕРБ обяви като свой приоритет борбата с контрабандата. И получи широка подкрепа за това свое намерение. Две години по-късно обаче не изглежда митниците да са постигнали особен напредък. По данни на пазара сивият сектор при цигарите продължава да е около 40%, от което държавата годишно изпуска приход от около 750 млн. лв. от невнесени акцизи и

² https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2018/03/23/3151730_izchezna_li_kontrabandata/

³ https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/redakcioni_komentari/2011/08/19/1141935_planut_za_petiletkata/

ДДС. Вярно е, че за полугодieto има 22% ръст на постъпленията от акциз върху цигарите, но сравнението е некоректно, тъй като през първите няколко месеца на 2010 г. приходите бяха нищожни заради вдигнатите ставки. Ако обобщим - борбата с контрабандата на цигари дотук няма резултат, няма и набелязани действия. Има само предизборно даден краен срок. А без визия какво да се прави нареждането на премиера няма как да се изпълни.“

И изведнъж се натъкваме на статия пак във вестник „Капитал“ от 11.10.2012 г. със заглавие „Продажбите на контрабандни цигари намалели с 42% за година според проучване“⁴, в която се посочва: „Продажбите на фалшиви тютюневи изделия и на цигари без бандерол, внесени нелегално от чужбина, са намалели с осем процентни пункта в сравнение с миналата година. Така делът на сивия сектор вече е 15.3%. Това сочи поредното проучване на празните цигарени кутии, което се провежда от независима агенция по поръчка на цигарените компании. Представителите на производителите връчиха резултатите на финансовия министър Симеон Дянков и директора на Агенция "Митници" Ваньо Танов. Първото проучване на сивия и черния пазар на цигари бе направено през 2010 г., когато резултатите показаха, че 34.5% от изпушените цигари са нелегални. През 2011 г. беше отбелязан спад до 23.3%. Легалните продажби на цигари са за над 2 млрд. лв. по цени на дребно.

В същата статия се посочва още: „Спадът на сивия пазар се дължи на политиката на правителството за запазване на акциза върху цигарите на стабилно ниво от 2010 г. насам и на усилията институциите в борбата с контрабандата. Независимо от добрите резултати, отчетени сега, те трябва да продължат борбата с незаконната търговия“, коментираха представители на цигарените компании след срещата. Директорът на Агенция "Митници" подчертал, че следващите му стъпки ще бъдат насочени към пресичане на контрабандата чрез жп превоз и на тази през зелените граници съвместно с Гранична полиция. Въпреки че общият дял на контрабандните цигари бележи спад, в по-малките и погранични населени места делът на незаконните продажби остава както и преди - средно 26%. Градът рекордьор е Свиленград с 90.5% незаконни продукти от общото потребление. В Кюстендил 51.5% от цигарите са произведени в чужбина или са без платен бандерол. Благоевград и Сандански са с около 45% незаконни продажби. В класацията на черния пазар попадат още Сливен, Хасково, Пазарджик, Видин, Лом, в които разпространението на незаконни цигари е между 30 и 35%.“

В статията „Контрабандната търговия с цигари порасна с 22.8%. Нелегалният пазар вече е близо една пета от общото потребление“⁵ отново във вестник Капитал от 28.11.2013 г. се казва: „Поредното проучване за размера на незаконната търговия с цигари показва, че тя отново бележи забележим ръст. През периода април - май на тази година делът на нелегалните продукти е нараснал до 18.8%, след като последните данни от октомври-ноември 2012 г. показваха ниво от 15.3 на сто. Увеличението е 22.8 процента и показва, че вече почти всяка пета изпушена цигара е контрабандна, от duty free магазин и за безмитна продажба, непроизведена за българския пазар или от нерегистрирана в България марка. На практика това означава, че ако легалното потребление е малко над 11 млрд. къса, нелегалното е поне 2 млрд. и от него бюджетът губи годишно около 350-400 млн. лв. само от акцизи.“

Проследявайки хронологично публикациите се вижда, че през 2015 г. заглавията вече са други: „Контрабандата на цигари е спаднала. Митническият контрол през пролетта е ограничил продажбите без платени данъци“.⁶ В статията се посочва: „Тази пролет

⁴ https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/11/1924119_prodajbite_na_kontrabandni_cigari_namaleli_s_42_za/

⁵ https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/11/28/2192538_kontrabandnata_turgoviia_s_cigari_porasna_s_228/

⁶ https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2015/11/29/2658939_kontrabandata_na_cigari_e_spadnala/

контрабандата на цигари е била на невиджано от осем години дъно. Замерена през изхвърлените кутии без бандерол към април тя е 13.4% от пазара, като само за половин година е намаляла с почти 7 процентни пункта. Обяснението в сектора за резкия спад е, че точно през пролетта митнически служители физически присъстваха в цигарените фабрики на "КТ Интернешънъл" ("Кингс табако") и "Булгартабак", бяха засилени и проверките в складовете на вносителите. Изследването, поръчано от четирите мултинационални вносителя и "Булгартабак", показва, че има и разместване и топ контрабандираната марка вече е неизвестната President. Новината не е изненадваща - други проучвания сочеха, че заради засиления митнически контрол продажбите на продукти с бандерол отбелязаха невиджания от години ръст от над 9% само за половин година. Голямата неизвестна е дали явлението е трайно, защото заради липса на достатъчно митничари контролът на място беше отслабен след месец май. Освен това от догодина акцизите нарастват и продажбата на кутии без платени данъци става по-атрактивна. Правителството направи и два големи реверанса за двата местни производителя на цигари - основните им марки ще поскъпнат с малко, а финансовото министерство не предприема действия за слагане на измервателни уреди във фабриките им.“

В статия във вестник „Капитал“ от 12 май 2015 със заглавие „Танов: 70% от пазара на нелегални цигари се е държал от български производител. В момента натискът е по границите, каза още директорът на агенция "Митници“ се казва: „След увеличаването на акциза през 2009 г. се е отворила голяма ниша на пазара за нелегални цигари, като България е била "нападната от всички граници". След намаляването на акциза през 2010 г. легални производители на цигари в България са започнали нелегално производство на цигари и така от средата на 2013 до края на 2014 г. българските цигари са били 70% от нелегалния пазар на цигари в България.“ По – нататък в статията се посочва: „След наложения мониторинг над фабриките за цигари (постоянен контрол от МВР и митниците над излизащите превозни средства - товарни и леки автомобили и ръчен багаж) в края на миналата година, който продължава и в момента, произведените в България нелегални цигари буквално са изчезнали от пазара, а натискът се е преместил по границите. Директорът на Агенция Митници даде пример с придобилия публичност случай с влезлите през март от Турция четири камиона с цигари (количество, което е достатъчно, за да покрие нуждите на целия нелегален пазар на цигари в България за около една седмица). Според ген. Ваньо Танов обаче става дума за канал за чужбина, който е преминавал през България, но е имал сигурни гаранции, че няма да бъде хванат..... По случая са задържани полицаи и митничари, но според ген. Танов "възелът трябва да се разреже" на много по-високо ниво.“

Статиите през 2017 г. са свързани основно със задържане от Агенция Митници на нелегален внос на тютюневи изделия.

Например: В статията⁷ „Митничари унищожиха 1300 контрабандни мастербокса цигари“ на сайта news.bg от 27.03.2017 се посочва: „При съвместна операция през месец юли миналата година, служители на Агенция "Митници" и ГДБОП са извършили проверка на ГКПП "Капитан Андреево" на пратка, съдържаща 13 000 000 къса, съответно 1300 мастербокса цигари с марка "PRESIDENT GOLD".

В друга статия, публикувана отново в news.bg: „Три тона нелегален тютюн за наргиле заловени на Митница Бургас: от 27.07.2017 се посочва⁸: „Служители от отдел "Митническо разузнаване и разследване" в Митница Бургас заловиха 3 тона

⁷ <https://news.bg/crime/mitnichari-unishtozhiha-1300-kontrabandni-masterboksa-tsigari.html>

⁸ <https://news.bg/crime/tri-tona-nelegalen-tyutyun-za-nargile-zaloveni-na-mitnitsa-burgas.html>

контрабанден тютюн за наргиле на пристанище Бургас. Стойността на акцизната стока възлиза на над 1 млн. лв. Пратката била заловена, след като на пристанището в Бургас пристигнал контейнер от Дубай. Пратката била адресирана до български получател. Според документите, предадени на митническите власти, контейнерът бил пълен с мебели.“

През 2018 г. основен акцент в медиите е разкриването на нелегални фабрики за тютюневи изделия в България и последващото задържане на виновните лица. Обобщаваща е статията „Четири незаконни фабрики за производство на цигари разкрили в МВР“⁹, с автор news.bg от 25.08.2018, в която се казва: „Пловдивски полицаи разкрили престъпна схема за производство на незаконни цигари. Повдигнати са обвинения на 23-ма души за държане на акцизни стоки без бандерол. Те могат да бъдат лишени от свобода за срок от 2 до 8 години. Четирима са обявени за издирване, съобщиха от Апелативна прокуратура - Пловдив. Открити са четири фабрики, където се произвеждат цигарите. Те са в Тутракан, Горна Оряховица и в Дупница. Фабриците били снабдявани с тютюн от модерно оборудвана база в пазарджишкото село Калугерово. Ползвали материали от печатница във Варна. В разследването вече участват осем областни дирекции на МВР. Общото количество на иззетите акцизни стоки без бандерол, е 42 тона тютюн на стойност близо 7 млн. лева, както и 190 000 кутии цигари от различни марки, на стойност 1 млн. и 500 хил. лева. По досъдебното производство са иззети всички машини и съоръжения от четирите фабрики за производство на крайния продукт - цигарите, обслужващата ги техника - мотокари, агрегати, климатични системи, охладители и др.“

В статията „Борисов се закани да гони контрабандистите и до Великобритания“¹⁰, публикувана в news.bg на 02.05.2018 се посочва доброто сътрудничество между службите на България и Великобритания: „Нашите служби работят много добре с Великобритания срещу контрабандата на цигари. Това каза министър-председателят Бойко Борисов по време на днешното заседание в Министерския съвет във връзка със срещата си с посланика на Великобритания в България Ема Хопкинс. Посланикът също е отправил благодарност за ползотворната работа с българските служби. "Когато отчитаме най-ниските нива на контрабанда в България и най-високите във Великобритания, се оказва прав", каза още премиерът Борисов и припомни, че през месец март беше разбита фабрика в Ирландия, която е произвеждала цигари за 200 млн. паунда и в която са участвали и българи.“

На 8.08.2018 г. се появяват заглавия като „Най-ниско ниво на контрабандата с цигари отчитат службите“¹¹. В статията се посочва: „До 5,8% е спаднала цигарената контрабанда. Това отчитат службите за борба с контрабандата под ръководството на премиера Бойко Борисов. Данните бяха представени по време на традиционната работна среща, организирана от петте компании от "Инициативата срещу незаконната търговия". Данните за четвъртото тримесечие сочат ограничение в нивата на незаконните цигари в размер на 5,8% като намалението спрямо миналото тримесечие е 0,8% и за пореден път е най-ниското ниво на незаконна търговия с цигари. Главен комисар Христо Терзийски, директор на "Национална полиция" заяви, че за първото полугодие на 2018 г. количеството нарязан тютюн, което е иззето е над 10 тона, което по количество е толкова колкото за цялата 2017 г. Министърът на вътрешните работи Валентин Радев заяви, че 10 568 039 са хванатите цигари. Образувани са 553 досъдебните производства, отличници в това отношение са градовете - Пазарджик,

⁹ <https://news.bg/crime/chetiri-nezakonni-fabriki-za-proizvodstvo-na-tsigari-razkrili-v-mvr.html>

¹⁰ <https://news.bg/politics/borisov-se-zakani-da-goni-kontrabandistite-i-do-velikobritaniya.html>

¹¹ <https://news.bg/politics/nay-nisko-nivo-na-kontrabandata-s-tsigari-otchitat-sluzhbite.html>

Хасково. "Когато е обща битката и резултатите са добри", посочи Радев. Бойко Борисов заяви, че борбата продължава и службите няма да отстъпят. По думите му, за да не е кампанийно, трябва да има силно ангажиране на ръководствата на тези направления по отделни звена. По думите му, личното ангажиране на прокуратурата дава своя резултат.

Той изтъкна ролята на звеното в ГДБОП за борба с контрабандата. По думите му така се получава двоен контрол. Борисов посочи, че не случайно бюджетът ни е на 2,25 млрд. излишък, а като е поел властта е бил на минус 1,7 млрд. лв.“.

Обединените усилия на различните служби завършват с успех и през 2019 г. са ликвидирани още две фабрики за нелегално производство на тютюневи изделия на територията на страната. За тази акция съобщават повечето български медии, като ще цитираме информацията, публикувана на сайта news.bg на 17.07.2019, озаглавена „11-те задържани за производство на нелегални цигари в Пловдив остават в ареста“¹². В статията се посочва: „Групата бе неутрализирана на 4 юли 2019 г. при координирани съвместни действия на Специализираната прокуратура, ГДБОП, ДАНС и Агенция "Митници". Разкрити бяха цех за заготовка на тютюн в района на село Ръжево Конаре с капацитет за обработване до 2 тона тютюн на час и фабрика за цигари в землището на село Труд с възможности да произвежда на една поточна линия по над 200 стека на час (освен действащата поточна линия във фабриката, е била в процес на подготовка и втора). В производственото хале бяха намерени и иззети произведени на място цигари от марките Muratti и Royal с високо качество и надписи на гръцки за близо 2,4 млн. лева. Задържан е и ТИР, натоварен с нелегални цигари за над 3 млн. лева. Предстои да бъде установено за кои пазари е била предназначена нелегалната стока. По непотвърдена информация това е най-голямата регистрирана досега подобна фабрика. Смята се, че е ощетявала хазната с 15-20 млн. лева месечно. По време на тази операция присъстваше премиерът Бойко Борисов, зам.-главният прокурор Иван Гешев, директорът на Агенция "Митници" Георги Костов, както и главният секретар на МВР Иво Иванов.“

Статията, публикувана на 04.06.2019 на сайта news.bg, „Безработен, със средно образование - профилът на контрабандиста на цигари“¹³ отразява пресконференция на тема "Право и икономика на незаконната търговия с тютюневи изделия в България". Статията цитира Иван Брегов от Института за пазарна икономика по отношение на практиките в съдебната система спрямо нелегалната търговия с тютюн: "Големи риби хванати няма". В голям процент се постига споразумение с прокуратурата още на досъдебното производство. Налагането на наказание за такова престъпление е лишаване от свобода между 6 и 9 месеца, посочи Брегов. Хората, които се занимават с нелегална търговия, са основно български граждани, безработни, със средно образование и извършват престъпление от чисто социални подбуди. В периода от 2010 до 2014 г. всеки трети-четвърти български гражданин е употребявал незаконни цигари. По това време България е била втората страна в Европейския съюз с най-интензивна употребата на незаконни цигари. Според Тихомир Безлов огромният брой хора, които са се възползвали от такива цигари показва, че това не е било само криминална мрежа, а социален феномен. От Института по пазарна икономика съобщиха по-рано, че до 120 млн. лв. са приходите на контрабандистите на цигари. През 2018 г. се откроява тенденция към свиване на незаконната търговия.“

На 3 юли 2019 г. всички медии в България отразяват: „Българинът пуши средно 3.8% контрабандни цигари“¹⁴. Това стана ясно при представянето на резултатите от първото

¹² <https://news.bg/crime/11-te-zadarzhani-za-proizvodstvo-na-nelegalni-tsigari-v-plovdiv-ostavat-v-aresta.html>

¹³ <https://news.bg/society/bezroboten-sas-sredno-obrazovanie-profilat-na-kontrabandista-na-tsigari.html>

¹⁴ <https://news.bg/finance/balgarinat-pushi-sredno-3-8-kontrabandni-tsigari.html>

тримесечие на 2019 г. за тенденциите и нивата на незаконна търговия с цигари от проучването на празните опаковки на пресконференция в София, на която присъстваше и премиерът Бойко Борисов. „Средното потребление на контрабандни цигари е 3.8% за първото тримесечие на 2019 г. Намалението спрямо предишното тримесечие за края на 2018 г. е 0.6%. За същото тримесечие в началото на миналата година е 2%. Обхватът на проучването за контрабандните цигари е в 20 големи и в 6 по-малки градове. Теренната работа е извършена между 15 февруари и 15 март 2019 г. Устойчива и положителна тенденция се намалява при контрабандата на цигари. Около половината от марките цигари са познати и легално продавани, а другата половина са непознати марки. Премиерът отчете, че задържаният нарязан тютюн от началото на годината досега е 11.5 тона, а заловеният канабис за 2018 г. - 110 тона.

Всяка сряда като се събираме с главния прокурор, НАП и всички служби първото нещо, което докладват е колко незаконни кутии цигари и колко нарязан тютюн са задържани, обясни Борисов и допълни, че е започнала жътвата на канабис. За миналата година са задържани над 110 тона канабис....."Много мерки сме въвели, продължаваме, но ни трябва обективен подход, за да напреднем още повече и в тази тема", посочи Борисов. Премиерът не знае докога могат да поддържат същото темпо, но той е убеден, че ще продължат да го правят. По думите му всички пари отиват в бюджета. Борисов настоява да се направи европейски митнически съюз в борба с контрабандата, за да може да се проследяват стоките с контролирани доставки под егидата на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ).

Анализът отделя специално място на проучванията, публикувани на страниците на сайта „Бивол“, които са свързани с приватизацията на „Булгартабак“ и със заловените в Турция цигари, българско производство. Данни за тези процеси може да се намери в почти всяка една статия, но ще цитираме тази със заглавие „В Турция отново хванаха контрабандни цигари на “Булгартабак”, публикувана на 25 март 2016¹⁵. Там се казва: „Според доклад на турското разузнаване, цитиран от в. „Тюркие“ под заглавие „Българските контрабандни цигари пълнят касите на ПМК“, кюрдските сепаратисти се финансират именно от нелегалния трафик на цигари и наркотици. Средствата от него се инвестират в оръжия и боеприпаси. Само при специализираните операции в провинциите в Източен и Югоизточен Анадол през 2015 г. са иззети 143 239 425 стека цигари, внесени по контрабандни канали. По-голямата част от тютюневия импорт е произведен в „Булгартабак“, уточнява вестникът и подчертава, че „от България цигарите се трансферират в Дубай, оттам трафикът минава през Северен Ирак и граничните сирийски райони, след което те преминават нелегално границите при източните и югоизточните провинции на Турция, и стигат до вътрешния пазар на страната. Информацията за дубайската схема на собствеността на “Булгартабак” и за ролята на Салам в нея беше публикувана още през март миналата година в сайта на финансовия журналист Мирослав Иванов. От схемата, придружаваща писмо на адв. Ангелов до банкера Цветан Василев става ясно, че реалната собственост е раздробена в няколко офшорки, като основни акционери са майката на Делян Пеевски – Ирена Кръстева, Цветан Василев и производителите на алкохол от “Пещера” АД. По 8,5% от акциите се държат от три офшорки, зад които стояли премиерът Бойко Борисов, близкия до него Александър Сталийски и почетния председател на ДПС Ахмед Доган. Това се твърди в писмо изпратено до американското посолство, публикувано от Биволъ, в което е описана подробно приватизационната схема на Булгартабак и трафика на цигари към Близкия Изток.“

¹⁵ <https://bivol.bg/bulgartabac-traffic-turkey.html>

В статията, публикувана от „Бивол“ на 11 април, 2017 „Колко тежи Пеевски? 1,5 милиарда лева!“¹⁶ се обобщава откъде идват парите на българския депутат Делян Пеевски: „Първоначалният капитал е от кредити от КТБ в периода, когато Цветан Василев и Делян Пеевски са неофициални бизнес партньори, според признанията на самия Василев. Кредитите така и не се върнаха в КТБ след фалита на банката. Проучване на Биволъ по данни от Кредитния регистър показва, че е налице прекредитиране от КТБ в ПИБ. Сега свързаните с Пеевски фирми дължат стотици милиони на Първа инвестиционна банка и продължават да осъществяват с нейна помощ бизнес планове си. Подробни разследвания на Биволъ от началото на 2014 г. за покупката на медиите от пресгрупата “Монитор” доказва и конкретния механизъм на началото на обсебването на медии “на килограм” от Пеевски и майка му Ирена Кръстева. Така започна създаването на тоталната медийна империя на младия олигарх и превръщането ѝ в система за пропаганда и публични екзекуции в стил “дадзибао” на всички неудобни на престъпното статукво субекти. В резултат България се срина на последното място в Европа по свобода на словото и се нареди по този показател на демокрация между Гвинея и Замбия. Пеевски се превърна в ментор на българския печат и стана монополист на вестникарското разпространение с пари, получени от тогавашната “банка на властта”, захранвана от три правителства с пари на данъкоплатците чрез влоговете на държавните предприятия. След предизвикания умишлено фалит на КТБ с натиска на политическото и съдебно лоби около Пеевски, бившите активи на банката се разграбват чрез назначените синдици /разкрито в Яневагейт/, ЧСИ-та и безразлични държавни институции в активи основно на свързани с коруплентния олигарх фирми и субекти. Така фактически капиталите на КТБ бяха употребени 2 пъти за създаването и разширението на икономическата империя около несменяемия депутат от ДПС и превръщането ѝ фактически в зловещ задкулисен център на държавната власт, налагайки репресивен режим върху всички несъгласни да му се подчинят субекти. Самият Василев преди няколко месеца призна в серия от интервюта разкритите от Биволъ факти преди години.“

Изводи/Дискусия

1. В нито една от прегледаните статии по никакъв повод не се споменава за Протокола за премахване на незаконната търговия с тютюневи изделия на СЗО – нито от журналистите, нито от интервюираните лица. Това може да се дължи на няколко факта:

- България нито е подписала, нито е ратифицирала Протокола;
- в медиите не се повдига въпроса за неговата ратификация;
- съществува неразбиране между институциите и прехвърляне на отговорността кой да подготви документите за ратификацията;
- Министерски съвет и Министерство на здравеопазването не оценяват необходимостта от ратификацията.

2. Постоянно по темата с незаконната търговия с тютюневите изделия работят няколко медии (Капитал, Бивол, News.bg). Останалите медии се включват само, когато има пресконференции, които съобщават за заловени количества нелегални тютюневи изделия, за „разбити“ фабрики за нелегално производство, за изследване процента на незаконната търговия, осъществено по искане на големите тютюневите компании.

¹⁶ <https://bivol.bg/tgi-peeovski.html>

3. Медиите отразяват събития с участието на министър-председателя, а той присъства на повечето, когато се съобщава за успехи на Полицията и Агенция „Митници“ в борбата им с нелегалната търговия с тютюневите изделия.

4. Повечето материали дават положителна оценка на съвместните действия на полиция, митници, ДАНС, ГДБОП, гранична полиция – ключ към успеха за намаляване на незаконната търговия с тютюневите изделия.

5. Само няколко медии съобщиха за влизането в сила от 20 май 2019 г. на системата за следене и проследяване при производството и вноса на тютюневите изделия., но закъсняват публикациите, които да представят на гражданите системата в действие и ползата от нея.